

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de fractie van SP
mevrouw S. Blom
de heer J.M. van Gelooven

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake taskforce robuust
zorglandschap Limburg
BEHANDELD DOOR
FJM (Frans) Mourmans

DATUM
24 maart 2025
Verzonden: 24 maart 2025
TELEFOONNUMMER
06 50898190

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2025.00811

E-MAILADRES
Frans.Mourmans@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE

Geachte mevrouw Blom en heer van Gelooven,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:

Herkent uw college zich in het structurele probleem dat gemeenten wel verantwoordelijk zijn, maar onvoldoende bevoegdheden hebben om in te grijpen bij autonome zorgaanbieders? Zo ja, wat gaat het college doen om dit in de toekomst anders vorm te geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1:

Deze constatering is juist. Het systeemprobleem in de jeugdzorg is een van de redenen waarom de gezamenlijke Limburgse jeugdregio's zich begin 2024 tot het ministerie hebben gericht. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het inrichten van de taskforce.

Het advies van de taskforce biedt een aantal handreikingen om te sturen op risicoreductie en risicobeheersing richting zorgaanbieders. Wij gaan daar bij de volgende vragen inhoudelijk op in.

Vraag 2:

Is het college bereid om in VNG-verband of op zijn minst met alle Limburgse gemeenten richting het Rijk te pleiten voor aanpassing van de Jeugdwet zodat het door de Taskforce gesignaleerde dilemma wordt opgelost? Zo ja, hoe gaat dat offensief eruitzien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2:

Zowel in de taskforce als in het bestuurlijk overleg met het ministerie over de concept rapportage is gepleit voor een stevigere rol van het ministerie en sturing op het oplossen van de systeemproblemen. Om dat in gang te zetten zal een stevige lobby nodig zijn. Hoe dit vorm gaat krijgen wordt verder uitgewerkt in het implementatietraject van de taskforce adviezen.

Vraag 3:

Hoe is uw college van plan om zorgaanbieders harder aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor continuïteit en financiële soliditeit? Worden bij nieuwe contracten in het vervolg extra eisen gesteld, zoals verplichte transparantie over de financiële situatie, een vroegtijdige meldplicht bij risico's, en/of worden er solvabiliteits- en liquiditeitseisen opgenomen, zodat de gemeente Maastricht haar rol beter kan vervullen?

DATUM
24 maart 2025

Antwoord 3:

Wij gaan de jeugdzorgaanbieders nadrukkelijker aanspreken op de contractuele afspraken. Voor nieuwe aanbestedingen is met ingang van 1-1-2026 van toepassing dat zorgaanbieders als uitsluitingsgrond moeten voldoen aan de eisen van solvabiliteit, weerstandsvermogen en liquiditeit. Deze eisen gelden ook voor onderaannemers. Daarnaast verwachten wij van zorgaanbieders die als combinatie inschrijven dat ze gezamenlijke inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid nemen en binnen de combinatie voor elkaar garant staan.

Via verplichte deelname aan het EWS van jeugdautoriteit vergroten wij ons inzicht in de bedrijfsvoering. De rapportages uit het EWS zijn per kwartaal.

Vraag 4:

Mocht er bij toekomstige aanbestedingen en gunningen inderdaad een solvabiliteits- en liquiditeitseis worden opgenomen, waarom heeft uw college zich in eerdere debatten op de stelling beroepen dat dit wettelijk gezien niet mogelijk zou zijn?

Antwoord 4:

De eisen met betrekking tot solvabiliteit, liquiditeit en weerstandsvermogen zijn reeds onderdeel van onze aanbestedingseisen. Wat wijzigt is dat met ingang van 1-1-2026 sprake is van een uitsluitingsgrond als niet aan deze eisen kan worden voldaan. Op dit moment is dat een uitvoeringseis waardoor inschrijvers binnen een termijn van twee jaar alsnog aan de eisen moeten voldoen. De strekking van onze eerdere reactie op raadvragen was dat wij bij de aanbesteding 2023 de inschatting hebben gemaakt dat bij het hanteren van een harde uitsluitingsgrond onvoldoende zorg zou kunnen worden ingekocht waardoor de continuïteit van de zorg in het gedrang zou komen.

Vraag 5:

Welke verbeteringen in monitoring worden door uw college voorzien om te voorkomen dat problemen bij jeugdaanbieders ook in de toekomst pas zo laat aan het licht komen? Wordt er bijvoorbeeld intensiever samengewerkt met toezichthouders, accountants en externe financiers om vroegsignalering van financiële nood bij aanbieders te borgen? Hoe zorgt het college dat de informatie-uitwisseling met alle betrokken partijen vanaf nu volledig en tijdig plaatsvindt, volgens het advies een van de "lessons learned" uit de recente casussen waarin gemeenten essentiële info misten?

Antwoord 5:

Door het EWS van de jeugdautoriteit en het delen van de rapportages uit het EWS verplicht te stellen krijgen wij ieder kwartaal inzicht in de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. Dat is al een grote verbetering ten opzichte van de jaarrekeningen die pas achteraf ter beschikking komen. Daarnaast gaan wij strakker sturen op de contractvoorwaarde dat jeugdzorgaanbieders met ons in overleg moeten treden over besluiten met grote bedrijfseconomische gevolgen.

Met de toezichthouder jeugdautoriteit hebben wij al frequent contact. Vorig jaar hebben wij bijvoorbeeld bij VIA jeugd in verband met zorgen over de financiële situatie actief de jeugdautoriteit geconsulteerd over de te ondernemen stappen. Dit heeft in goed overleg met VIA jeugd en jeugdautoriteit geresulteerd in een gezamenlijk besluit tot indeling in trede 3 van het draaiboek continuïteit jeugdhulp.

Wij kunnen als jeugdregio niet in de verantwoordelijkheid van de jeugdzorgaanbieders voor de eigen bedrijfsvoering treden en voeren daarom geen gesprekken met accountants en externe financiers.

DATUM
24 maart 2025

Vraag 6:

Als er opnieuw een grote jeugdzorgaanbieder in de problemen komt, hoe groot acht uw college het financiële risico voor de gemeente dan?

Antwoord 6:

Het is helaas niet uit te sluiten dat in de toekomst opnieuw jeugdzorgaanbieders in de problemen komen. Onze inzet is om het risico zoveel mogelijk te beperken. Over de hoogte van het financiële risico is geen uitspraak te doen.

Vraag 7:

Hebben de ervaringen die uw college de afgelopen jaren heeft opgedaan met de nieuwe aanbesteding van de Jeugdzorg, en de inhoud van het advies van de Taskforce, bij uw college geleid tot nieuwe inzichten en/of opvattingen over de rol en positie van kleine zorgaanbieders bij toekomstige aanbestedingen? Zo ja, wat zijn die nieuwe inzichten en opvattingen dan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7:

De wethouders jeugdzorg van de jeugdregio Zuid-Limburg hebben het advies van de taskforce over een pluriform zorglandschap overgenomen. Wij willen onze afhankelijkheid verkleinen door de spreading van zorg onder verschillende zorgaanbieders van groot tot klein.

Vraag 8:

Wat is nu het standpunt van de gemeente Maastricht en het standpunt van alle overige Zuid-Limburgse gemeenten over het wel of niet meebetalen aan het herstelplan voor de Mutsaersstichting?

Antwoord 8:

Daarover is door de gemeente Maastricht nog geen besluit genomen. De wethouders jeugdzorg van de jeugdregio Zuid-Limburg hebben eerder het standpunt ingenomen dat niet wordt meebetaald aan het herstelplan van de Mutsaersstichting. Dat standpunt van de jeugdregio is ongewijzigd. Mede op basis van het advies van de taskforce wordt een afwegingskader opgesteld voor de lopende dossiers, waaronder het herstelplan van de Mutsaersstichting, en een definitieve afweging gemaakt.

Vraag 9:

Is er inmiddels – al dan niet bovenregionaal – een noodfonds of vangnet ingericht om de continuïteit van de zorg te waarborgen zonder dat telkens ad hoc steunbesluiten vanuit de gemeenten moeten komen? Zo ja, hoe wordt dit fonds gefinancierd en beheerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9:

Nee, dat is er nog niet. Onderdeel van de adviezen van de taskforce is dat er een actieve lobby komt voor een landelijk waarborgfonds dat gevoed wordt door gemeenten, rijk en zorgaanbieders waarbij wordt ingezet op een waarborgfonds dat niet alleen een financieel vangnet is maar ook de transformatie naar een duurzaam zorglandschap ondersteunt.

Vraag 10:

Is het college bereid om, in lijn met de aanbeveling van de Taskforce samen met de andere Limburgse gemeenten gelijke tarieven en uniforme contractvoorwaarden in te voeren? Zo ja, wat betekent dit financieel voor onze gemeente? En hoe voorkomt het college dat gemeenten onderling toch weer afwijkende voorwaarden gaan hanteren, wat eerder tot hoge lasten en verdeeldheid leidde?

DATUM
24 maart 2025

Antwoord 10:

De wethouders jeugdzorg van de jeugdregio Zuid-Limburg hebben de adviezen van de taskforce overgenomen over het harmoniseren van contractvoorwaarden en (bij gelijke zorgproducten) tarieven. Over wat dit financieel betekent is nog niets te zeggen.

Zorginkoop gebeurt op regionaal niveau en straks voor een deel op provinciaal niveau. Individuele gemeenten kopen, behoudens maatwerk, individueel geen zorg in. Het risico van afwijkende voorwaarden op gemeentelijk niveau is daarmee beperkt.

Vraag 11:

Hoe gaat uw college invulling geven aan de dringend noodzakelijke bovenregionale samenwerking tussen alle Limburgse jeugdzorgregio's? Is er al een gezamenlijk "governance-model" of crisiscoördinatieplatform opgezet om bij toekomstige crises eenduidig op te treden? Zo nee, op welke termijn komt dit tot stand en wie neemt hierin het initiatief?

Antwoord 11:

De Limburgse jeugdregio's willen samen optrekken in het implementatietraject. Inzet is dat daarbij op provinciaal niveau een uniforme lijn wordt gehanteerd. Daarom wordt op provinciaal niveau een programmamanager aangetrokken. Op regionaal niveau worden implementatiemanagers aangetrokken voor de implementatie van de handreikingen van de taskforce binnen de provinciale kaders, maar met oog voor specifieke regionale zaken. Governance staat hoog op de agenda van de programma- en implementatiemanagers.

Vraag 12:

De Taskforce constateert dat een gebrek aan onderling vertrouwen tussen regio's en een gebrek aan afstemming de aanpak van de crisis heeft bemoeilijkt. Wat gaat het uw college doen om dat vertrouwen te herstellen en de samenwerking met de andere (jeugd)regio's te verbeteren?

Antwoord 12:

De Limburgse jeugdregio's hebben afgesproken om de samenwerking te intensiveren en langs die weg te werken aan herstel van vertrouwen.

Vraag 13:

Is er reeds een actieplan met duidelijke tijdslijnen opgesteld naar aanleiding van de inhoud van het advies van de Taskforce? Zo ja, mag de gemeenteraad deze ontvangen? Zo nee, wanneer kan de gemeenteraad deze stukken tegemoetzien?

Antwoord 13:

Het opstellen van een actieplan met een duidelijke planning is onderdeel van de opdracht van de aan te stellen implementatiemanager. Waar mogelijk worden vooruitlopend daarop wel al zaken in gang gezet. De planning zal te zijner tijd met uw raad worden gedeeld.

Vraag 14:

Hoe gaat uw college de effectiviteit van de implementatie van de door de Taskforce voorgestelde maatregelen monitoren, en kan de raad daar periodiek van op de hoogte gehouden worden?

DATUM
24 maart 2025

Antwoord 14:

Ook dit is onderdeel van het actieplan van de aan te stellen implementatiemanager. Wij zullen uw raad periodiek informeren over de voortgang.

Vraag 15:

Wat heeft het opstellen van het advies door de *Taskforce*, en het deelnemen aan de *Taskforce*, de betrokken gemeenten in totaal gekost? Wij ontvangen graag een kostenoverzicht uitgesplitst naar personeelskosten, reiskosten, etc.

Antwoord 15:

Namens de jeugdregio Zuid-Limburg is door gemeenten Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen met telkens 2 personen deelgenomen aan de taskforce. Het gaat om 14 bijeenkomsten, waarvan 10 digitaal en 4 fysiek op locatie in Venlo. Het tijdsbeslag per bijeenkomst is afhankelijk van de onderwerpen op de agenda telkens 1 a 2 uur. Deze tijdsinvestering is voor alle deelnemers gelijk. De tijdsinvestering voor voorbereiding en nazorg varieert per deelnemer. In ieder geval in Maastricht is hiervoor geen aparte tijdsregistratie bijgehouden. Voor de fysieke overleggen in Venlo hebben de deelnemers namens Maastricht gezamenlijk gereisd. De reguliere km-vergoeding is van toepassing.

Bestuurlijke afstemming heeft meest digitaal plaatsgevonden. Daarnaast twee fysieke overleggen in Roermond met de voorzitters van de andere jeugdregio's. Bestuurlijke overleggen met de directie jeugd van het ministerie zijn gecombineerd met andere overleggen in Den Haag. Voor de fysieke overleggen is gebruik gemaakt van de dienstauto van het college.

De kosten van het ondersteuningsteam, de externe ondersteuning, vergaderfaciliteiten etc. zijn gedekt door het ministerie.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Hubert Mackus

Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

Schriftelijke vragen